

Help! Waar is het speentje?!

Het gebruik van fopspenen in de opvang

Kinderen en hun fopspeen zijn vaak onafscheidelijk, ook in de opvang. Ze hebben hun speentje in de mond als ze even uitrusten, troost zoeken of gewoon: wanneer ze zin hebben in een speen. Schadelijk? Niet per definitie... maar is een fopspeen *altijd* een goede gewoonte? En hoe of wanneer leer je een kind zoiets af?

Baby's hebben een natuurlijke zuigreflex. Deze zuigreflex kalmeert en troost hen. Ze krijgen er een goed gevoel van. Een fopspeentje aangepast aan de leeftijd van een kind is dan ook een voor de hand liggende keuze als je die behoefte wil respecteren. Het is in elk geval een goed alternatief voor duimen. Dat kun je erg moeilijk afleren. Verwoede duimzuigers ontwikkelen soms ook een 'open beet': in dat geval wordt de tong zowel in rust als tijdens slikken, tussen de tanden gehouden. Bij het dichtbijten komen de onder- en boventanden dan niet meer met elkaar in contact.

Geruststellende functie

Een weloverwogen gebruik van fopspenen houdt geen gevaren in. Maar zoals voor alle andere dingen geldt ook hier: gebruiken met mate, ook in de opvang. Toekomstige ouders kun je de raad geven om hun kind enkel een fopspeen aan te bieden als het verdrietig of moe is. Ook bij het inslapen heeft het speentje een geruststellende functie. Het is echter niet zinvol om een rustig kind, zonder reden, een fopspeen te geven. Dat kan de taal- en spraakontwikkeling negatief beïnvloeden. Volhouden dat je een peuter niet verstaat als hij met een fopspeentje in praat, daagt hem vast uit om het zonder te proberen.

Aan toekomstige moeders die de borst willen geven, kun je de raad geven om te wachten met een speentje tot de borst-

Wiegendood

Volgens sommige studies zou het gebruik van een fopspeen het risico op wiegendood kunnen verminderen. De zuigbewegingen zouden immers de neurologische ontwikkeling van de bovenste luchtwegen bevorderen. Hiervoor bestaat echter nog geen wetenschappelijk bewijs.

voeding goed op gang is gekomen. Zo is de zuigreflex bij de jonge baby optimaal.

Na verloop van tijd is elk fopspeentje voor ukken een bijna 'heilig' ding. Ze hebben het speentje bij zich wanneer ze gaan slapen of verdrietig zijn. Toch kun je het ding niet eeuwig blijven gebruiken. Het gebruik van een fopspeen wordt bij voorkeur vóór de leeftijd van 4 jaar volledig afgebouwd, om tandproblemen te voorkomen. Afbouwen is best een zware klus. Het lukt zelden van de ene op de andere dag: het kind moet zijn gedrag immers aanpassen. Straffen als het niet meteen lukt zonder speentje, is geen goed idee. Positief belonen helpt wel: een peuter is vast trots als hij, net als de grote kinderen, een keertje zonder speen naar bed kan.

Uiteraard bouw je het gebruik van een fopspeentje het beste

Na verloop van tijd is elk fopspeentje voor ukken een bijna 'heilig' ding

af in overleg met de ouders. Maak samen met hen een afspraak in het belang van het kind. Je kunt ook een doel in het vooruitzicht stellen: misschien wil het kind zijn fopspeentje wel ruilen voor een zelf uitgezocht cadeautje?

Veiligheid en gezondheid

Ook fopspenen kunnen kapotgaan. Controleer daarom regelmatig of het harde kunststuk of het zachte bijtstukje niet beschadigd is. Een kind dat stukjes van zijn speentje afbijt, kun je een bijtring aanbieden. Als er stukjes van de speen loskomen, loopt het kind immers risico om zich te verslikken en dreigt er mogelijk verstikkingsgevaar. Als er scheurtjes in de speen ontstaan, vraag dan aan ouders om een nieuw exemplaar.

Hoezeer je het ook probeert te vermijden, fopspenen vallen voortdurend op de grond. In de opvang worden ze vaak gretig gewisseld tussen de mondjes van kinderen. Dat kun je beter

tegengaan. Stop in elk geval geen speen in je eigen mond om die schoon te maken. Raad ouders ook aan om de speentjes van hun kind regelmatig te steriliseren, bijvoorbeeld door ze tien minuten in kokend water te leggen.

Een speentje verliezen kan een heus drama zijn voor jonge kinderen. Een fopspeenketting is dan ook een handig hulpmiddel om de speen aan de kleding van een kind vast te maken. Niet alleen de blitse of lieflijke look van deze kettingen zijn van belang: ze moeten in de eerste plaats voldoen aan een Europese veiligheidsnorm (EN 12586). Dit kun je aan ouders melden. De norm verbiedt fopspeenkettingen langer dan 22 centimeter. Om ophanging en verstikking te voorkomen, is het niet aan te raden de ketting om te laten als het kind in bed ligt. Ook eigen knutselideeën, zoals een fopspeen aan het spijlenbed vastmaken met een lint, zijn evenmin een goed plan. •

Bijzondere fopspenen

Fabrikanten spelen handig in op de pogingen van ouders en begeleiders om het speentje voor te behouden aan één kind. In babyspecialzaken en op het internet kun je exemplaren bestellen waarop de naam van het kind gedrukt of gegraveerd is. Een leuk hebbeding, maar niet echt een noodzaak. Je vindt op de markt ook fopspenen met een praktisch doel: je kunt ze vullen met vloeibare medicijnen of ze meten koorts. In de opvang gebruik je bij baby's en peuters het beste een digitale thermometer. Dat is de enige manier om correct de lichaamstemperatuur op te meten.